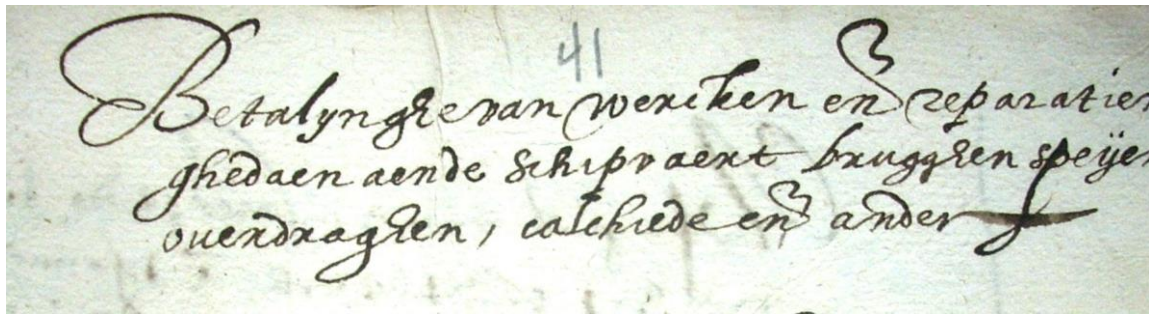

1629 - 1631 – Aanneming van de vaart -

We hebben gezien dat in de bewaard gebleven stadsrekeningen er heel wat inspanningen moesten gedaan worden om de schipvaart 'navigabel' te houden. De laatste jaren van de jaren 1620 werden ook verschillende bruggen en kunstwerken op de vaart vernieuwd.

In de stadsrekening van 1629 – 1630 bemerken we dat de laatste loodjes voor het totaal vernieuwen van de vaart, gelegd worden.

De werken die we daar nog bemerken zijn de volgende:

Reparaties schipvaert

An **Jacob Bastiaen** over t'splyten van x slethoutten in fasseelen - cvj schele

An **Jacques van Cayseele**, stede timmerman, over zyn handtwerck ende tgonne van zyne knapen ghedaen an diversche noodighe wercken ende reparatien deser stede zoo van d'overdrachten te **Vestjens, Coppernolle, Reepken**, medgaders bruggen, speyen, caeyen, wetcamer ende ander de stede raekende

blyckende by xij bilietten - tzamen ijc xxxij pond viij schele parisis

Betaelt **Jaques Plucquet** – *huurder van Vestjens* - over verschot by hem ghedaen an diversche wercklieden als timmerlieden, zaghers, verwaesers ende ander ende namentlick an timmerlieden vermaeckt hebbende de heele zuudtzyde vande scheure, inheyen van zeker elsen pylen voor den dyck vande overdragh – leverynghe van houttewerck, medgaders zyn verschot ghedaen van t'zaeghen van eenighe boomen ghecocht jeghens den ontfangher vande grave van Yzeghem – *die daar een stuk grond had liggen* - t'verlegghen van ijc l – 250 - gleyen met leverynghe van wissen ende banderoen, alles veroorboort ande voorseide scheure, als oock tverschot ende waghenrecht vande voorseide boomen ende de leverynghe van alderhande yzerwerck ten behouwe vande **nieuwe speyedeuren** ende ander wercken – tzamen iiijc xvj pond xiiij schele parisis.

An **Jacob Christiaen** over ghewrocht t'hebben den tydt van twee daghen in t'landen vande kaye van d'opperste speye – *deze aan de watermolen* - - xlxiiij schele

Betaelt **Jan de Meester** over zyn verschot ghedaen an diversche personen al timmerlieden, deckers, plackers ende andere ghemaekt hebbende een nieuwe onderlat – *afdak* - neffens zyn huus met leverynghe vande houtte, gley, wissen ende banderoen - begrepen 2

speyreepkens ende drie dachheuren vande voorseide Meester in tlanden vande brugghe - lxxiiij pond xix schele

An **Abraham van Hove**, coordedraye over de leverynghe van reepen, strynghe ten behouwe vande stede ende tot **versterkynche van de reep ten eersten overdraghe** by drie billietten jx pond x schele

An **Jan de Meester** over t'verschot by hem ghedaen an diversche wercklieden verwaest hebbende den schipvaert der stede, beneden **t'overdrach ter Coppernolle** medgaders in

t'lichten vande houvers aldaer ende tverlegghen 75 gley met leerynge van wissen ende banderoen daertoe behouvende - tsamen jx xxxiij pond

*Het magistraat van Poperinge opteert in het jaar 1631 – nu al die werken achter de rug zijn – om de vaart niet meer zelf uit te baten, maar deze te ‘privatiseren’ door de vaart te gaan verpachten. Op de 20ste augustus 1631 wordt de vaart verpacht en het zijn **Pieter Fobert ende Andries Masselis** die de pachters worden.*

Pieter Fobert is een telg van de illustere familie Fobert die te Poperinge erg belangrijk is. Jan Fobert, zijn vader, is een hele periode burgemeester van de commune en zijn zoon broeder **Andries Fobert** werd ‘eremydt residerende inde ermitaeghe van St. Jans Cappele’; ’t was dus een familie met roepingen. Een zeker Jehan Fobert werd ten andere religieus in de abdij van Sint-Omaars.

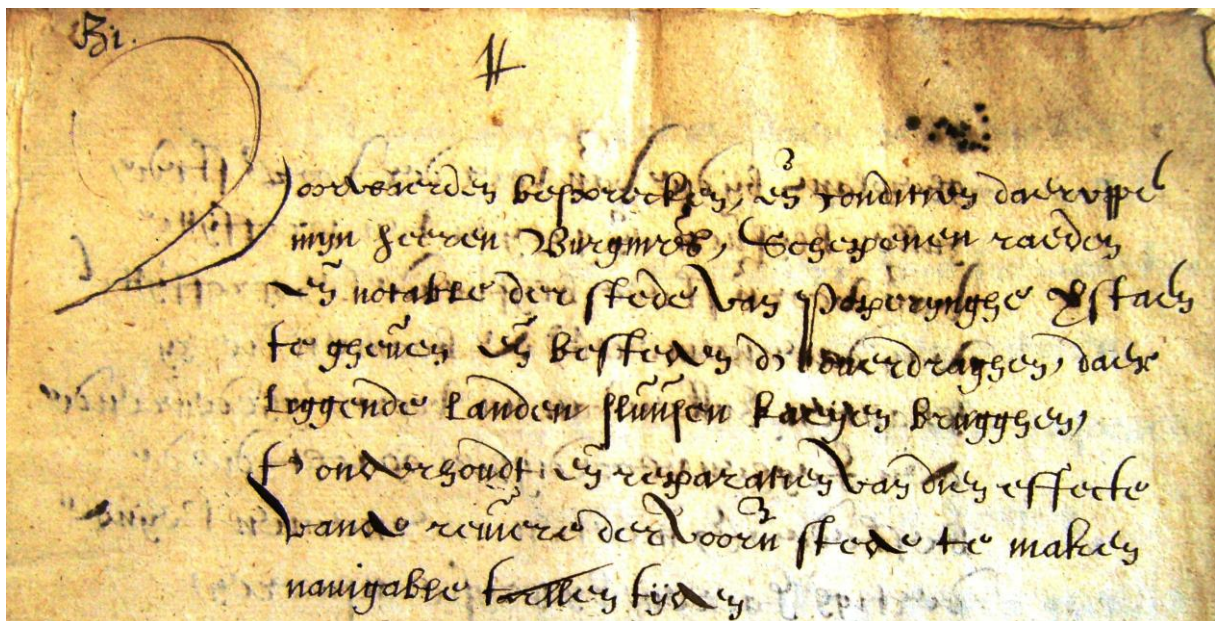
Pieter Fobert zelf was gehuwd met een zekere Cathelyne.

Andries Masselis vinden we op de 19de november 1616 terug als schepen van Poperinge. Uit een akte van de 22ste december 1616 blijkt Andries een hoppekoopman te zijn. Het zou best kunnen dat Andries ook familie was van Jacques Marsilles, de religieus van de abdij van Sint Omaars, die proost te Poperinge was.

Het waren dus twee vooraanstaande Poperingenaars die de vaart pachtten.

We hebben de verpachting volledig teruggevonden en dit document toont tot in de detail wat men als de vaart van Poperinge aanzag. We nemen dan ook dit stuk integraal over.

20 augustus 1631 – **Aanneming vaart** – SAP 435

Voorweirden besprocken ende conditiën daeroppe mijn heere ende burgmeesters, schepenen, raeden ende notable der stede van Poperinghe verstaen te gheven ende besteden de overdraghen, daer leggende landen, sluusen, kaeyen, bruggen ter onderhoudt ende reparatien van dien effecte vande riviere der voornoemde stede te maken navigable tallen tyden.

Eerst zullen daennemers ghehouden zyn omme te nemen de huysen, overdraeghen ende edeficien (**butenghenomen thuus en herberghe van t Reepken**) sluusen, kaeyen, brugghen ende alle ander wercken daertoe dienende by prysie¹ die de verwerver ghedaen sal weezen t'haerlieden aencomste by persoonen daertoe behoorelyck ghe-eedt sinde, ende by ghemeene handt te verkiezen om als tselve by **ghelycke prysie** wederomme over te gheven ende te restitueren de minweerde t'haerlieden afscheeden, ghelyck hemlieden betaelt zal worden de meerweerde indien de prijsie excedeert² de goonne dewelcke ghedaen zal weesen t'haerlieden aencomste metsghaders den prijs aller noodighe nieuwe wercken.

Is oock bevoorwaert dat de opgaende boomen gheplant by die vande wet der voorschreven stede zullen blijfven ende groeyen ten proffytte ande voornoemde stede, blijfvende ten profytte van daennemers de boomen die zij planten zullen van nu voorts ghedeurende den jeghenwoordighen pacht die de stede moet overnemen **t'eynde dertigh jaeren** by prysie alsvooren.

Den pacht zal ghegheven worden **eenen tyt termijn van dertigh jaeren** aenden laetst verneerserer (*dus diegene die het minste biedt om deze werken uit te voeren*)) ende zullen beghepen zyn inden voornoemde pacht de huuzen ende edeficien van d'overdraeghen (ghereserveert die herberghe van t'Reepken) voorschreven die landen hiermede gaende, die de stede in pachte houdt, de voorschreven overdraeghen ende sluusen, **trecht t'welcke betaelt woordt in t'passeren van de voorschreven overdragen** ende sluusen, 't recht t'welck zal moghen inghestelt ende gheheescht woorden in t'passeren van nieuwe overdragen ofte sluusen die welcke zullen moghen ghestelt worden indien daennemers bevynden oorboor te weesen eenighe te stellen ten effecte voorseyt.

Den voornoemde pacht zal ghedaen ende ghegheven met laste dat de zelfde aennemers zullen ghehouden ende veroblighet zyn te maecken **de voornoemde riviere navigable** ende dat men met schepen vaeren can in alle saisoenen – zoo in den winter als in den zomer – inder manieren dat alle schepen **ghelijck binlanders** ende andere mindere connen ancommen inde voornoemde stede ende wederomme keeren ten minsten **drij reyzen dewelcke te weten smaendaghs, swoendaeghs, ende tsaterdaeghs contimaels** ende den voornoemde tijdt van dertich jaeren ghedeurende ten uuttersten met onderhalf yckyngh last danof zy zullen moghen heffen naer advenante vande ordonnacien loon.

De vermelde wet der stede van Poperynghe sal ghehouden zyn souffissantelijck te honderhouden de voornoemde riviere **van de overdraghe van t Reepken opperwaert** en t'gonne aengaet den ghedelf ofte beletsel vande loose ende cours van t'water, inder manieren datter altijts ghenoughsaem water an weesen zal om met schepen te vaeren ende vlieten als vooren. Blijfvende oock ten laste van dezelve **alle de brugghen daer over ligghende van tvorschreven Reepken opperwaert**

¹ Prysie = prijsbepaling = schatting

² Excedeert = meer waard blijkt te zijn

ende zullen daennemers alleenlijk ghehouden zyn t'honderhouden **de speyen van t'voornoemde Reepken opperwaert**

die sij over zullen nemen ende gheven by prysie als vooren,
neffens alle d'andere, zullen ghehouden zyn te doen onderhouden den naghel van de meulen,
inde hoogte ordinarie

De voornoemde wet zal haer verobligueren te leveren t'haeren coste behoorelick ende souffissanten plaetse omme te stichten ende te maeken **een nieuwe overdrag sluys ofte water meulen** (indien de voornoemde aennemers bevonden te behooren eenighe te stellen tusschen Vestgens Overdragh ende Elzendamme) tot de grootte van syne landts zonder meer, welcke watermeulen, sluys ofte overdrag de stadt schuldigh es over te nemen by prijsie in ghevalle dezelve tot de navigatie vande zelven vaert ende continantien van deze nodigh ghevonden werden.

De voornoemde aennemers zullen moghen heffen eenigh recht voor de passage ende doorgangh van dit nieuwe overdragh ende sluys, te weten **thien stuuvers van elken bynlander** die passeren ende passeren zal door t'voorschreven nieuwe overdragh ofte sluys ende de minder schepen naer advenantie.

Blyfvende in vigeure³ den pacht ende verheurynghe ghedaen ende ghegheven by den wet der voorschreven stede vande vermelde huysen, aenliggende landen, overdraghen ende sluysen, de welcke ghe-expieert zynde zullen daermode moghen haerlieden proffyt doen by t' maken ende stipuleren van een nieuwen pacht op sulcke lasten, prijs ende conditiën als sij beyden zullen vinden te behooren, ten expireren van de pacht -

alsdanne ten profytte vande stede de voornoemd **imposten ende trecht vande selve stede op de bieren ende wynnen van de herberghe neffens de Coppernolle,**

de welcke zullen blijfven ten proffyte van daennemers ghedeurende den loopende pacht alleenlijk van t'incommen van welcken pacht zullen daennemers proffytteren ende moghen proffyt doen by nieuwen pacht ende verheuringhe ten expireren van diere –
ontlastende de stede vande jaerelijks prestatien ende lasten ende renten de welcke de zelve stede schuldigh es daer vooren te betaelen aende proprietarissen vande vermelde landen.

De voornoemde aennemers ende pachters ofte haerlieder commisen zullen ghehouden zyn te laeten passeren ende repasseren deur de voornoemde overdraghen ende sluysen alle coopmanschap ende waere de welcke den heere ofte wet der voorschreven stede sullen doen aencommen ende brynghen inde stadt,

zonder te heffen eenigh recht ofte salaris

Daerenboven zullen de vermelde aennemers verobliguert zyn te stellen ende constitueren goede souffissante borghe ende cautie

de welcke med hemlieden solidarelijk verobligueren zal puntelick te veldoene van al t'gonne dat hiervooren ghezeyt is op pene van te betaelen

alle costen schaeden ende intresten ende vande boete van twaelf guldenen voor elck van drij daghen van de weke dat die voornoemde aennemers zullen in ghebreke blijven van de voornoemde riviere te maken navigabel

nemare door infortuyne sonder t'aennemers culpe⁴ ofte negligentie⁵ zouden moghen op commen.

Ten welcken effecte hemlieden sullen ghefurniert⁶ worden byde voornoemde stede op de somme daer van dependerende **duuzent guldenen telcken jaere**

³ Vigeure = in kracht

⁴ Culpe = schuld

⁵ Negligentie = onachtzaamheid

danof teerste payement beghinnende ten dageh van St Jan Baptist 1632
ende alzo voorts van jaere te jaere tot de vulle betaelynghe vande principaele somme
naerschreven.

Eyndelinghe zullen de voornoemde aennemers ghehouden zyn **de voornoemde riviere
navigable te maken als vooren binnen twee jaere naer - date deser** –

op peyne van te betaelen alle schaden ende intresten ende restitutie der pennynghen by
hemlieden van de stede ontfanghen als vooren
newaere dat hemlieden eenighen langheren tyt gheconsenteert waere by de wet
om eenighe noodzaeklike ende in-evitable beletsel ende obstackel
danof de voornoemde wet de kennesse ghedaen zal wesen ende daerop te deliberen ende
resolveren.

Den laetst verneersere ende den gonnen op wien den overslagh zal blyfven zal proffytteren
vyftigh guldenen

T'magistraet vyftigh guldenen

Raeden twyntigh guldenen

Notabele dertigh guldenen

Rouper drye gulden

Innecommende den voornoemde pacht te Baefmisse 1631.

Inghestelt by Pieter Fobert ende Andries Masselis fs. Jans op zes duzent guldenen.

Verneerst by d'heer Andries Masselis tot 5.800 gulden.

By Fobert ende Masselis tot 5.750 gulden.

By Masselis tot 5.600 gulden.

By Fobert ende Masselis tot 5.500 gulden.

By den zelven Masselis tot 5.400 gulden.

Fobert ende Masselis tot 5.300 gulden.

Masselis tot 5.250 gulden.

**Ende laetst verneerst by den voornoemde Fobert ende Masselis ende op somme
ghebleven voor 5.200 gulden.**

Alsoo aenghenomen by de voornoemde.

Pieter Fobert ende Andries Masselis, zoons Jans als laetst verneerserer medgaders laste
van te constitueren de vermelde borgtocht binnen acht daeghen

op peyne andermael verpacht thaerlieden rysque ende perickel ende te betaelen tfol renchier
(*de som die hoger zal zijn dan hun geboden som*)

present **myn eerw. heere den prelaet van Ste Bertinus**, den proost deser stede,
jonker Fransoos van Waess cappelle, bailly generael ende mr. Charles de Borgone raedtsheere
van Ste Bertinus, metsghaeters burghmeesters schepenen, raeden ende notable der
voornoemde van Poperinghe collegalick vergadert den xxen oughst 1631.

De borgen

Jan Wyts comparerende in persoone heeft hem ghestelt boorghe ende principaele
over **Pieter Fobert** voor t'volcommen ande conditiën, voorwaerden ende obligatien
hiervooren vermelt –

actum present 't collegie vanden wet den xx - sten oughst 1631- 20 ste augustus 1631

Comparerende in persoone **Andries Masselis fs Jans** te kennen ghevende dat hy neffens
Pieter Fobert aenghenomen heeft jeghens burghmeesters ende schepenen
deser stede, te maken de vaert ende riviere der voorschreven stede navigable

⁶ Furnieren = voorzien

op de lasten ende conditiën ende restrictien vooren vermeld
daer by hy ghehouden is souffissantien zeker ende borghe te stellen ten contemente vande
wet,
zonder in dien voughen promptelijck te comen voldoen,
hebbende oversulx vercreghen consent
te ghestane met zeker te stellen voor de somme van drij duysent guldenen,
omme te welcken te veldoene hij ten desen mede heeft doen compareren **Baudewijn Masselis**
zijn broeder,
den welcken hem ghestelt ende gheconstitueert heeft zoo doet hy doet by desen
boorghe ende principael over den voornoemde Andries, eersten comparant,
voor de voornoemde somme van drij duysent guldenen
in voldoenynghe vande voorschreven zeker - belovende hy Andries de zelve zyn boorghe in
cas van schade t'indemneeren ende garanderen
jeghens elcken daer
ende soot behooren zal –
verbyndende tot verzeketheyt van dien zyn persoon ende goet, present ende toecomende
ende namentlyk twaelf ghemeten landts ligghe inde Wipperhouck ende ander goederen,
hem ghesuccedeert ende aenghedeelt byden overlijden van zynen vader ende moeder -
aboutterende alles in conformiteyte van het deellot onder hem rustende

*Toch even de kern van de zaak herformuleren. Pieter Fobert en Andries Marsilles 'pachten'
voor 30 jaar de vaart liggende voorbij het Reepken. Het bovenste stuk tot het Reepken, blijf
ter onderhoud van de stad Poperinge.*

*De pachters krijgen 5200 pond parisis om op twee jaar tijd hun deel van de vaart 'navigabel'
te maken, zowel in de zomer als in de winter. Die som zal door de stad afbetaald worden met
1000 pond per jaar.*

*De pachters mogen zelf nieuwe speyen, overdrachten of zelf een watermolen maken op hun
deel van de vaart, indien gewenst. Nu weten we dat er later toch geen watermolen bijgekomen
is.*

*De stap kon nu gezet worden om alle werken op de vaart te schatten en te prijzen en over te
geven aan de 'pachters – aannemers'.*

Actum ter acceptatie van burghmeesters ende shepenen ter annexe den xij den february 1632 – 13 februari 1632
--

In kenne der waerheit zyn hier af ghedaen maken twee ghelycke instrumenten onder den
minder zeghel van zaeken der voorschreven stede neffens de handt teecken van de
pensionaris der zelve ende de voornoemde aennemers ten daghe voorschreven
Toorconde ende was ghezeghelt met eenen zeghel van groenen wasse daer op ghedrukt int
papier

De schattingen

Ten versoucke van burghmeesters ende schepenen der stede van Poperinghe besteed
ende **Pieter Fobert ende Andries Masselis**, de zonen Jans aenghenomen hebbende, de vaert
der zelve stede te maecken bevaerlick ende navigable - swynters ende zomers,
ende in voldoeninghe van hemlieden voorwaerde desen aengaende es,
ten beleede van d'heer **Guillaume Floor**, burghemeester van de wet ende **Maillart van de
Goesteene** d'oude, schepen –
daertoe by de voornoemde burghmeesters ende schepenen ghecommitteert ende
gheauthoriseert ter eender -

Ende de voornoemde Fobert ende Masselis ter andere,
ghepresen, ghe-estimeert ende gheschat alle tgonne hier naer verclaert ende ghespecifeert
wort

't Welcke by de voornoemde besteders overghegeven ende by de voornoemde aennemers
overghenomen is te prijse ende ghesteltenisse -

Omme op 't eynde wederomme overghelevert te zijne by ghelicke pryse ende ghesteltenisse -
ende conditie volghende hemlieden voorwaerde danof ghemaect by **Jan Delanghe filius
Maillart, Jacques Leroy, Jacques van Cayseele, ende Jan Vande Abeele**, timmerlieden,
Jan Minne ende Antheunis Dewitte, smeden,

Pieter Cappelle ende Jooris van Thuyne, mitsgaders Lodewick vanHove, coordedrayer
van haerlieden style

van weder zijden ghecooren ende ghedenomineert met eedt by hemlieden behoorlick ghedaen
ende ghepresteert,

elck prysende tgonne dependerende van zijne styl ende wetenschap, inder voughen ende
manieren naervolghende, waerinne zij requiranten hen verdraghen.

*We gingen de plaatsen zoeken op de Ferrariskaart,
wat dus ongeveer 140 jaar na datum is.
Hierbij de Hoge Brugge – nog steeds in hout.*

Alvooren bij voornoemde **timmerlieden**
ghepresen ende weerdich bevonden eene houten
kaynghe opde westzijde van de vaert **jeghens over
de kerck van Westvleteren**

Item **de Hooghe Brugghe** ligghende over de voornoemde vaert inde prochie van
Westvleteren,

ghemaect van houtte met alle haere toebehoorten ende **de kaynghe** daerneffens ende danof
dependerende⁷.

Tzamen ter somme van duust twee hondert seshien ponden - i m ij c xvi ponden
Daerbuuten blifven de kaynaghels ghepresen bij de smets – memorie

Noch ghepresen ende weerdich bevonden, **beede de groote houtten speyen** met alle
hunne toebehoorten staende ende ghesticht

tussen de Hooghbrugghe ende Vestgens Overdrach in de prochie van Westvleteren
voornoemt,

niet verde van **t'Duynhuis**, tsamen alle tgone houtten werck rakende ter somme van twee
duust zeven hondert tzeventich ponden het schelle

Beide deze houten speyen zijn op de Ferrariskaart niet meer te vinden.

De Houtten brugghe - west van voornoemde overdrach over **de Leughenbeke** met de
caynghe ende haere toebehoorten

De gonne wat oost van daer over 't beeckxken met haere toebehoorten

Tezamen gheschat ter somme van twee hondert twee en tneghentich ponden drie schele - ijc
iiij xx xij ponden iij schele

⁷ Dependeren = afhankelijk zijn

Op de ferrariskaart zien we hier 'Vestjens' langs het nummer '4' zien we een bomenrij die eigenlijk langs de oude loop van de Vleterbeek staat, waarlangs in het verdere verleden een watermolen stond. Het restant van de Vleterbeek aldaar, wordt in deze tekst de 'leugenbeek' genoemd. Wanneer de watermolen draaide was het een beek, anders was het een 'leugenbeek'.

De voornoemde timmerlieden hebben ghepresen ende werdich bebonden alle de

timmerage van **'tOverdrach te Vestgens, slet, kayynghen** ende ander toebehoorten (ghereserveert de wielen ende de asse) tsamen ter somme van zestien hondert dry en tzechtich ponden zeven schele parisis.

Op deze kaart is de overdracht te Vestjens reeds verdwenen. We zien wel 2 huizen en een kapel op dit terrein staan. Eén van die huizen werd in 1632 bewoond door Jacques Devroe.

De voornoemde wielen en asse wesende het draeyende werck, met den reepen zullen maer overghegheven zijn in pryse ten expireren van de pacht van **Jacques Devroe**, die tzelve tzyen ancommen heeft by ghemelde pryse – memorie
In de marge:

De ijde october 1632 is dit drayende werck ende reep gepresen by prijsers hinc inde ghecooren mannen
ter somme van vijfhondert vijfthien ponden vier schellingen parisis

Item de timmerlieden voorschreven hebben werdich bevonden alle de timmerage van thuus bewont by den voornoemde Devroe
met een onderlat, een coetse, een backeuken, kelders, scheure, koestal ende verkenstal,
tsamen acht hondert vijfentwintich ponden parisis

By de voornoemde timmerlieden gepresen ende werdich bevonden de timmerage op ende **ontrent de speye te Vestgens**

Eerst tplanckiet over **twaeter vande speycomp** met d'onderleden pylloten, naghels, de **eyndweech ofte grontweech**
met alle zyne toebehoorten.

Item **de houtten kaynghe** ter zyden van het matsement ende daerontrent
't speyhuus met alle zijne toebehoorten
De zes speydeuren

Twee wielen dienende omme de voorseyde spey deuren te trecken met alle hunne toebehoorten

Ende is alle tzelve bij een ghebrocht ende gheschat
(vut ghesloten tgroote yser ende dack by smets ghepresen)
ter somme van acht hondert dryeenveertich ponden parisis

War was de speye en de speykom te Vestjens? De speye moet alleszins groot geweest zijn, gezien ze bediend werd met zes speydeuren.

Weerdich bevonden by de voornoemde timmerlieden, **twee houtten kaeykens wat needer de plancke brugghe**

Item **de Plancke Brugghe** met alle haere toebehoorten van houtte

Noch beneden **de spriet over de Coppernolle** ande heyde vij c hondert voeten en half houtten caynghe ande oostzyde vande vaert, over plansoen ende daeranne gheslaeghen houtten

Tsamen ter somme van vijf hondert zestich ponden parisis

Item ghepresen **de bruggen van houtte over de vaert en de beke neffens de Coppernolle**, met de kaynghe ende hunne toebehoorten, tzamen ter somme van drie hondert twyntich ponden parisis

Voorts byde voornoemde timmerlieden ghepresen ende weerdich bevonden het huus bewoent by **Jan de Meester**,

neffens t'overdrach, by de Copperenolle onder de jurisdictie van Poperinghe, de timmerage rakende

Item de timmerage vande scheure, 't coestale ende alle edificien daeran

Tsamen drie hondert drye ponden parisis

Noch de timmerage vande overdraghe by **de Coppernolle** onder de jurisdictie van Poperinghe, ghebruct by den voornoemde Meester, met tslot, kaynghe ende zynne toebehoorten - gereserveert tdraeyende werck –
tzamen duust vijfhondert twee-entzeventich ponden parisis

Den asse, wielen ende reep (ghenomen voor drayende werck) en zal maer overghegheven zijn naer den pacht vande voorseyde meester – memorie

Item ghepresen ende weerdich bevonden de timmerage van **'tspeyhuus** staende by de voornoemde Coppernolle

De deuren, windaes ende hunne toebehoorten

T planckiet over twaeter inden **speycomp**

De speykom is duidelijk te zien op de Ferrariskaart

Item een kaynghe an t'metsement met haere toebehoorten van houtte

Ende eyndelinghe alle tgonne de timmerage vande voornoemde speyhuus en angaende tzamen ter somme van zes hondert vijf ponden parisis
Ghepresen ende werdich bevonden hondert vijftich voeten houtten kayynghe ande vaert beneden treepken

De houtten brugghe tusschen tReepken overdrach ende de hofstede bewoont by Franchois Wydoot, met haer toebehoorten
Item **de Clynckeboombrugghe** legghende over **de Leughenbeke** met alle haere toebehoorten
Tzamen dry hondert achtien tachtentich ponden parisis

Om de ligging van de 'Clynckeboombrugge' juist te kunnen bepalen nemen we de kaart van de Atlas van de Buurtwegen. Hier zien we de ligging van de overdracht nog op getekend en we zien ook de Clynckeboombrugge liggen. Langs deze brug kon men op het 'eiland' geraken tussen de Leugenbeek en de vaert. Zo kon men dus de molens ook bereiken. Die brug ligt er dus nog steeds.

Voorts by de voorzeyde timmerlieden ghepresen ende werdich bevonden alle thoutterwerck ende timmerage van **t'overdrach neffens de herberghe an 't Reepken** onder de jurisdictie der voornoemde stede van Poperinghe ghebruckt byde voornoemde Wydoot.
T'slet ofte nedergangh van de zelve overdraghe

Een klein houtten kayeken daerneffens
Alle tdraeiende werck als wielen ende asse
Den standaert, rollen ende alle hunne toebehoorten
Tzamen de timmeraige angaende ter somme van twee duust vierhondert vyfthien ponden zeventhien schelle parisis

Item de timmerage dependerende **van tspeyhuus neffens de watermeulen** vande heere t'planckiet inde spey compt
met zijn onderwerck ende toebehoorten - de wielen, speydeuren ende alle tgonne danof dependerende, tzamen ghepresen zes hondert twyntich ponden parisis
Item de kayynghe van houtte van beede de zyden vande speycomp beneden de voornoemde watermeulen tot de huuze - tzamen gheschat ter somme van hondert tzestich ponden

Noch ghepresen ende wert bevonden de timmeraige van **de speye van Ste. Bertins vyvere** ende op **de Belstraete** met alle hunne toebhorten tsamen twee hondert vyftich ponden parisis
Eyndelnghe bevonden ligghende te Vestgens een partie ghezaegt houdt over pylloten, zillen ende speyplancken metgaders vijf sleekhoutten ende vier eecken planckkens tzamen ghepresen hondert veertich ponden parisis.

Aldus de voornoemde pryse by de voornoemde timmerlieden ghedaen ende bevonden op den laetsten september, eersten, tweeden, derden ende vierden octobre xvic eenendertich
Torconde onderteeckent by laste **Jan Leroy, Jan de langhe, tmarck Jacques van Cayseele, ten laste Jan vande Abeele**

Staet ende ghesteltenisse van de speye neffens Vestgens overdrach inde voornoemde prochie van Westvleteren
--

Hoedanich de zelve bevonden en byde voornoemde matsenaers ghemeten is gheweest.
Alvooren de westeynde beginnende van de noordtcandt **de eersten vlerck op de kake** van de **speycomp** en ghemaetst naest twater met groote orduynsteen,
diepe van tusschen de zercksteen boven tot tplancket zeven voeten langh met de keer ofte cryn achthien voeten, dick onder orduyn in witsteen zes voeten en half,
ghedeckt met twee zercken t zamen langh thien voeten en breed drie voeten.
Den tweeden terlynck naerder t'sleck ghemast met orduyn als vooren - es langh vijfthien voeten van t'planckiet opperwaert
neghen voeten tot de zercken, dicke van metsemente onderwaerts in orduynsteen vijf voeten, ghedeckt met zercksteenen, drie voeten breed, ende tsamen langh vijfthien voeten.
Den derden teerlynck ghelyck de voorgaende commende tot t'sleck is langhe twaelf voeten, elf voeten van tplanckiet tot boven de zercksteen - dicke van metsemente onderwaerts in orduynsteen vier voeten,
ghedeckt met drie zercksteenen langh dertich voeten, breedt twee voeten en half
De vierde partye wezende de westeynde van t'sleck wat hogher is ghematst met wit ende orduynsteen naerst twaeter,
langh vijftwintich voeten - hoogh van t'sleck opperwaert thien voeten,
van boven vier voeten, daeroppe een zerk op thoofte vijf voeten vier cante.
Item den werck ofte kake vuuten de speye opde voorseyde zyde naest de stede,
is ghematst met orduyn naerst twater, lanck met den keer een en dertich voeten ,
diepe neghen voeten van tplanckiet voor de speydeuren tot boven
dicke vier voeten en half onderwaerts ende orduynsteen als vooren.

Item doostzyde van de voornoemde speyen
Den eersten werck, ofte noortteerlynck es teenemael ghelick den eersten van de westzyde ghelyck onder hier vooren staende
Den tweeden oock, ghelyck den wederterlynck vande westzyde hier vooren ghedeckt, oock med ghelicke zercken
Den derden van langhsde dicke ene hooghe als den gonnen hiervooren jeghensover, te weten den derden teerlyng vande westeynde, ghedeckt met twee zercksteenen, den een langh vijf voeten,
breed vier voeten ende de tweeden vier voeten ende half en drie voeten.
Doostzyde t'sleck ghematst als vooren langh vijftwintich voeten diepe thien voeten, breed vier voeten,
ligghende op thoofte een zercksteen van vijf voeten viercante
Den werck ofte kake naerder de stede es langh zes en dertich voeten ghematst als vooren, met orduynsteen naest twaeter,
hooghe neghen voeten voor de speydeure, dick vier voeten en half onderwaerts in orduynsteen,
ghedeckt in deele met wit en zercken, den eenen lanck zes voeten, den anderen vier voeten en half,

breet twee voeten min een quart, de reste ghedeckt met groote orduynsteen en ghenampt zillen, den eersten langh vier voeten, breet een voet ende een quart, den tweeden lanck vijf voeten, den derden drye voeten, den derden zeven voeten ende van ghelicke breedte.

Item t'sleck is ghepaveert met bauwe zerckstenen langh zevenentwintich voeten ende breet te weten tusschen elcke speydeure

ofte kake zeven voeten min een quart

Voor de voornoemde speye naerst Poperinghe, ghepaveert met blauwe zerckstenen, wydt vierentwintich voeten langh van de speideuren zuutwaert twaelf voeten

Tvoorseyde matsement vande speye zijnde boven tgonne van orduyn nast twaeter alvan witsteen dick ende groot zoo hier vooren gheseyt is hebbende twee yseren anckers.

Ende oock alle tgonne voorschreven souffisant ende behoorlick ghevrocht ende ghestelt onnoodich van eenighe werck of reparate – memorie

Item **de schietspoele** staende in tmidden vande voorseyde **speye** is rondtomme ghematst naest twaeter met orduynsteen langh zessen twintich voeten, hooghe in tmidden elf voeten, dicke vyf voeten daeromme is clevende ende behouvende groote reffectie, zijnde overzulcx ghepresen ende weerdich bevonden, zonder twerck ende material te somme van vijf hondert zessentzeventich ponden parisis.

Ghepresen ende weerdich bevonden alle torduynsteen ligghend eby de voorseyde speye ontrent **de scheure, huus ende ande smesse.**

Item een dobbel vierstede in't voornoemde huus bewoont by Jan de Vroe

Den enckel vierstede

Den oven

Alle de voetynghe

Twee kelders ende all tgonne tmatsement angaet

Tsamen ter somme van drie hondert tweendertich ponden thein schelle parisis

By de voornoemde matsenaers ghepresen ende weerdich bevonden t'matsement van **de brugge dweers de Coppernalstraete** over de vaert

neffens de herberghe gheenaemt de Coppernalle

Eerst de zyde naerst Poperynghe ghematst

met orduyn ende witte steenen met twee

vlercken streckende naerst Poperinghe

Voorts de zyde naerst de Coppernalle

ghematst met orduyn ende brycken als vooren

met de vlercken

Tzamen gheschat ter somme van zeven hondert twee ponden

De speyen te Coppernalle es bevonden ende by de voornoemde matsenaers ghemeten zoo hier naer volghet

D'oostkake naerst **de speycomp** metten keer is ghematst met wit steen ende westwaerts met orduynsteen

lanck zes en dertich voeten, hooghe van tplanckiet tot boven, twalf voeten;

breed in als vijf voeten,

de westkake is van steen ghelick de voorgaende, langh vierendertich voeten metten keer,

hooghe al vooren, twalf voeten breed, vijf voeten

Item de westkake naerst Poperinghe is ghematst naest t'waeter met orduynsteen ende de rest roode bycken,

langh dertich voeten van de zercksteen, onder tot boven neghen voeten, breed van boven vier voeten.

D'oostzyde vande kake naest Poperinghe is van ghelicke matserie end ghedaente als de voorseyde westzyde,

langh metten keer, zessendertich voeten; diepe tot den vloer ofte zercksteen neghen voeten ende breed voeten ligghende op t'eynde xxxij voeten

de westkake es van seere ghelick de voorgaende lang xxxiiij voeten metten keere

hooghe als vooren xij voeten breed een zercksteen langh vier ende breed twee voeten.

Voor de speydeuren is ghepaveert met blauwe zerckstenen, wydt tusshcen de voornoemde kaken twyntich voeten ende langh acht voeten

Item tsleck ofte gront van de rabatten nederdalende tot tplancket,

langh een en twyntich voeten en half, breed tusschen elcke kake – ende schietspoele zes voeten en half

is al ghepaveert met blauw zercksteen.

Alle welcke voorseyde stucken ende partyen zijn gansch ende in behoorlicke ghesteltenisse zonder eenich ghebreck

Byde voornoemde matsenaers ghemeten ende bevonden ter voornoemde speye den westzyde van t'sleck

wezende een buuten kake langh eenentwintich voeten, hooghe thien voeten vande vloer opperwaert, dicke vyf voeten ghematst met roode brickenende naerst twaeter ende de hoofden van orduynsteen butter aerde daert speyhuuzeken op staet.

Item d'oost zijde vande voornoemde speye de middelkake jeghens over – es allesins ghelicke de voorgaende,

zoo van materie als grootte

Voorts de schietspoele rontomme van orduynsteen, langh vijf en twyntich voeten, dicke vyf voeten, hooghe thien voeten, beginnende van tplancket

alsvooren ghenomen inde middel

Noch eenen keer van matsemente in orduynsteen ,naest twater ende roode bricken

binnencommende ande voornoemde speiwercken opde westzyde naest Poperynghe

Wesende de voornoemde vier parthien ghebrekelick ende niet souffisant

Tzamen by de voornoemde matsenaers ghepresen ende gheschat ter somme van duust drie hondert tachtentich ponden parisis

Item ghepresen alle voetynghe vande huuse daer Jan de Meester woont onder de jurisdictie van Poperinghe, neffens de Coppernolle

Een kelderken

Item de vierstede

Ende voorts alle tgonne t'matsement angaende

Noch zeker orduynsteen ontrent den voorseyde huuze ende hove zijnde

Den oven aldaer

Eyndelinghe alle de voetynghe ende matsementen vande ander edificien aldaer bevonden

Tzamen werdich bevonden ter somme van hondert vyftich ponden parisis

Staet ende ghesteltenisse van de speye oost vande waetermeulen

hoedanich die bevonden es byde voorseyde metsers ghemeten es gheweest

Eerst **de kake naest de speye** compt ghematst met orduyn naest twaeter, langh met den keer zevenendertich voet,
 tot t sleek, dick vijf voeten, diepe ofte hooft tot tplanck neghen voeten
 De kake jeghens over is langh tweeveertich voeten met den keer,
 dick van metsemente vijf voeten, naest twaelf orduynsteen,
 hooghe neghen voeten, tplanckiet exlcus.
 Item tusschen t'lecke ende tplanckiet noort vande speye ligghen onder twaeter twintich zecksteenen,
 langh elck vijf voeten
 De schietspoele is ghematst rondomme met orduynsteen langh achtentwyntich voeten dick vijf voeten,
 diepe te tsleck thien voeten hebbene boven op thoofte een zerck lanck vyf ende breet vier voeten
 Voorts de kaken vande wederzyde de schietspoele zijn langh elck zes en twyntich voeten ghematst naest twaeter met orduynsteen,
 dicke van metsemente vijf voeten, hooghte van tsleck opperwaert thien voeten,
 hebbende op de hoofden noortwaert elck een zercksteen de gonne naest de speycomp langh vyf voeten een half,
 breet drie voeten en half ghebroken in twee stucken ende de bonnen oost van ghelicke groote maer ghebroken in vier stucken an anderen zyde.
 T' sleek is van elcke zyde vande schietspoele breet zeven voeten en half ghepaveert met zercksteen
 langh tsamen achtentwyntich voeten zoo vooren als achter de speydeuren, ghenampt de vloer
 De vlerck of kake naest de waetermeulen is langh zevenentwyntich voeten,
 dick van metsement naest twaeter ofruyn steen, als voren, vier voeten en half,
 diepe totde vloer neghen voeten
 Item de gonnen naest de vaert over den spriet es langh vifthien voeten en half dicke als den voorgaende ende naest twater orduynsteen
 diepe tot den vloer ofte sleek neghen voeten als vooren
 Al twelcke is volcommen ende behoerlick zonder eenigh ghebreck.

Item by de voorgaende matsenaers ghepresen ende weerdich bevonden de twee kaken van de
speye ende brugghe t'eynde van de Overdam

ande Bellestraete ghematst naest twaeter met orduynsteen, wit en root steen tzamen ter somme van zes hondert zes ponden parisis
 Item matsenement ende twee kaken ghematst zoo in orduyn, witte als roode brycken van de speye an de ste. Bertinsvyfvere,
 is werdich bevonden drie hondert achtentachtich ponden parisis
 Aldus ghedaen, ghepresen, ghevisiteert ende bevonden byde voornoemde metsers de laetsten 7bre eersten, tweeden ende derden ovtober xvic xxxitich
 Toorconde onderteeckent Pieter Cappelle, ende Jooris van Thuyne

Ghepresen ende weerdich bevonden by de voornoemde smeds alle tgrootte yserwerck van de
Hoochbrugghe ten nedersten sluys in Westvleteren

ter somme van achtentzeventich ponden vyf schele
 Item tgrootte yserwerck in tsluus ofte speye wat hoogher als de voorgaende aen ende by **tduynhuus**
 tzamen ter somme vna tweeenvijftich ponden twee schele parisis
 Item alle tyserwerck van vestgens overdrach (gereserveert van 't drayende werck) tsamen zeveneneveertich ponden vier schele parisis

In tzelve overdrach zijn twee metalen spannen daerop de asse draeyt van metal clockspyse ofte pottie - hooghe vier duymen en half dick drie duymen en half, langh elck veerthien duymen – memorie

Item alle tyserwerck bonden **de speye te Vestgen** met de kaynaghels d'anckers vande schietspoele ende tyser vande speydeuren is ghepresen hondert vier ponden

Voorts alle **tyserwerck inde plancke brugghe, twee bruggen by de Coppernolle** ende de kaynaghels van de kayynghe

tzamen vieren derich ponden zestien schelle parisis

T'ysenwerk van **de speye te Coppernolle** met kayynghe slot vande speye, yzer van de speydeuren etc. tweekendertich ponden

Item alle tyserwerck in 't overdrage te Coppernolle met den grooten ketel, zwyngel, kaynaghels ende ander zondert tdrayende werck, vierentzeventich ponden zes schelle

In tzelve overdrach zijn twee metalen spannen daerop de asse draeyt van clockspyse ofte pottie,

hooghe vier duymen en half, dicke drie duymen en half, lanck elck veerthien duymen – memorie

Item ghepresen ende weerdich bevonden alle tyserwerck van 't overdracht te Reepken met kayynghe ende ander toebehoorten, begrepen de kaynaghels,

tsamen ter somme van twee hondert achtenachtentich ponden zeventien schelle parisis

Item tzelve overdrach es een ketelpot een metalen spanne met een stalen sporre in de standaert

Item alle het ysserwerck hoedanich het zij – ghereserveert de cleyne caynaghel – ende speye by den watermeulen van de heere ende ghepresen achtenneghentich ponden parisis

Item alle tysserwerck van de speye by **de Belle brugghe** ende weerdich bevonden drieenveertich ponden

Eyndelinghe ghepresen en weerdich bevonden alle tysserwerck van **de speye by tshotterhof van ste. Andriesgulde**, tzamen een en twyntich ponden

Compt tsamen de prijs van tvoornoemde yzerwerck

Aldus ghepresen ende weerdich bevonden inder manieren voorschreven opden laetsten 7ber eersten ende tweeden october xvi c eenendertich

Torconde onderteeckent Jan Minne ende Antheunis Dewitte

By de voorseyde **stroydeckers ghepresen** ende werdich bevonden alle t'stroydack te Vestgens in de voornoemde prochie van Westvleteren

Eerst opden huueze bewoondt by Jacques Devroe

't dack van de scheure ende stallinghen

Item t' stroydack vanden overdraghe ende tgonne van 't speyhuus

Tsamen ter somme van hondert vierenveertich ponden

Item t'stroydack vande huuze bewoont by jIn de Meester neffens de Coppernolle

't stroydack van de overdrach daerneffens

Item vande scheure ende stallinghe

Ende tgonne van 't speyhuus

Tzamen ter somme van drie hondert tzeventic ponden parisis

Noch ghepresen ende weerdich gebonden by de voornoemde deckers 't stroydack van toverdrach neffens tReepken

Item vande speye by de waetermeulen

Tzamen ter somme van driehondert tweekentzeventic ponden

Compt tzamen alle tvoornoemde dack acht hondert zes en tzeventic ponden parisis

Aldus ghedaen den laetsten septembre de eersten october xvic eenendertich
Toorconde onderteeckent marck Pieter de Werf ende tmarck Lodewick Druant.

Ghepresen ende gheestimeert by de voornoemde **VanHoove koordrayer** tnaervolghende
Eerst de speyreep vande nederste speye niet verde van tDuynhuus – drie ponden
Item de gonne van dander speye niet verde van daer in Westvleteren dertich schelle
De speyreepkens by Vestgens overdrach tzaemen twee en dertich schelle
De twee reepkens van de speye by de Coppernolle, veertich schelle
Den schietreep te reepken achteen ponden
Den wyndtreep te Reepken overdrach zes en tneghentich ponden
Item den speyreep by den watermeulen drie ponden vier schelle
Eyndelinghe den reep van de speye by de Bellebrugghe drie ponden.
Comt tzamen alle de voorschreven ponden achtentwyntich ponden zes schelle
Aldus ghepresen ende werdich bevonden den laetsten 7bre inde jaers ons heeren duust zes
hondert een en dertich
Toorconde onderteeckent tgen laste Abraham van Hoove

Declaratie van de boomen groeyende ten proffitte vander stede

Eerst neffens 't overdrach te Reepken opden oever tusschen de vaert, tlant Maillart
Vandegoesteene, de jonghe, tzelve overdrach
Een reke van elstabeelen opde westzyde xx duymen dicke
Twee eecken half vadem dicke ende een clyen eecken
Een jong olmken ende berken
Noch naest de beke ende wydoots zeven abeelkens - aerme dick
Zevenentwyntich olmkens opden voornoemde houwer end omtrent t'overdrach, elck omtrent
xvij duymen dicke, ghereserveert een clyene
Ten houcke an spriet een olm ontrent drie voeten dicke

Opden houwer beneden tReepken ghebruuct by Franchois Wydoot, beginnende van boven
naest de stede en eerst de noortzyde
Vyf opgaende wulghen dertich duymen dick
Een olm – half vadem dicke an de haghe
Een eecken half vadem dick
Een olmken dertich duymen dick
Een olm vadem dick
Een ander olmken van twyntich duymen dicke
Eenen upgaende wulghen achthien duymen dick
Inden haghe een esch – anden mersch – vier tronckwulghen
Zes olmkens by de mersch zesthien duymen
Een eecken
Vier olmkens wat minder als de voorgaende
Een bollaerden olm
Inde voorseyde noorthaghe drie tronckwulghen
Een esch van dertich duymen
Vier olmkens ghelick plansoenen
Een eecken dertich duymen dick
Twee eeckens en twee olmkens als plansoenen
Twee jonghen
Een esch gelick een dobbel plansoen
Drie eecken den meesten ontrent vadem dander iet minder

Een wat hogher van dicke van een vadem
Een eeckxken als een dobbel plansoen een eeck wat minder als vadem
Een esch ghelick een plansoen
Een dobbel plansoen olmken
Een eecke by de vadem
Drie tronckwulghen
Een eecke wat min als vadem
Een esch, dertich duymen
Een alm wat hogher luttel min als vadem
Neghen olmen als plansoenen ende meerder
Een plansoen eecxken
Inde houwer twee olmen wat min als vadem
Dobbel plansoen olmkes
Een wat minder
Een olm drye voeten dick
Twee cleyne van acht duymen
Eenen eecken half vadem
Item de haghe met twee troncken

Ten noordt oosthouck ofte eynde
Twee opgaende popelieren als dobbel plansoenen
Item een eeck boomken upde noortzyde vande wech
met de gonne ten eynde onder neghenentzeventich olmken ende twyntich witte abeelen
zeven acht neghen en thien duymen dick
Vandaer keerende langhs de vaert van onder opperwaert
Acht olmen van byde vadem dicke
Twee ecken by de vadem
Vier wulghen
Noch acht almen byde vadem
Drie eexkens half vadem
Vyf almkens half vadem
Twe eecxkens
Een alm byde vaert ontrent vadem dicke
Een reke van tweeentwyngich abeelen en drie almkens van neghen, thien tot vijfthien duymen
cikke
Een reke inde nederynghe nest de vaert jghensover thuis bewont by Jan de Schildere, van vijf
en twyntich boomkens onder wulghen en abeelen, dicke gelick plansoenen ende minder
Een eecke by de vadem dicke
Een olm half vadem dicke
Item een reke hogher dan zessentwintich olmken, acht, neghen en thien duymen dick
Drie ghelicke abeelen
Eyndelinghe vijf opgaende wulghen meerde als plansoenen
Zynde de voornoemde dicke ghenomen byder ooghe al ofte daerontrent.

Catheilen groeyende opde landen ende ten proffytte van de stede neffens toverdrach te Coppernolle

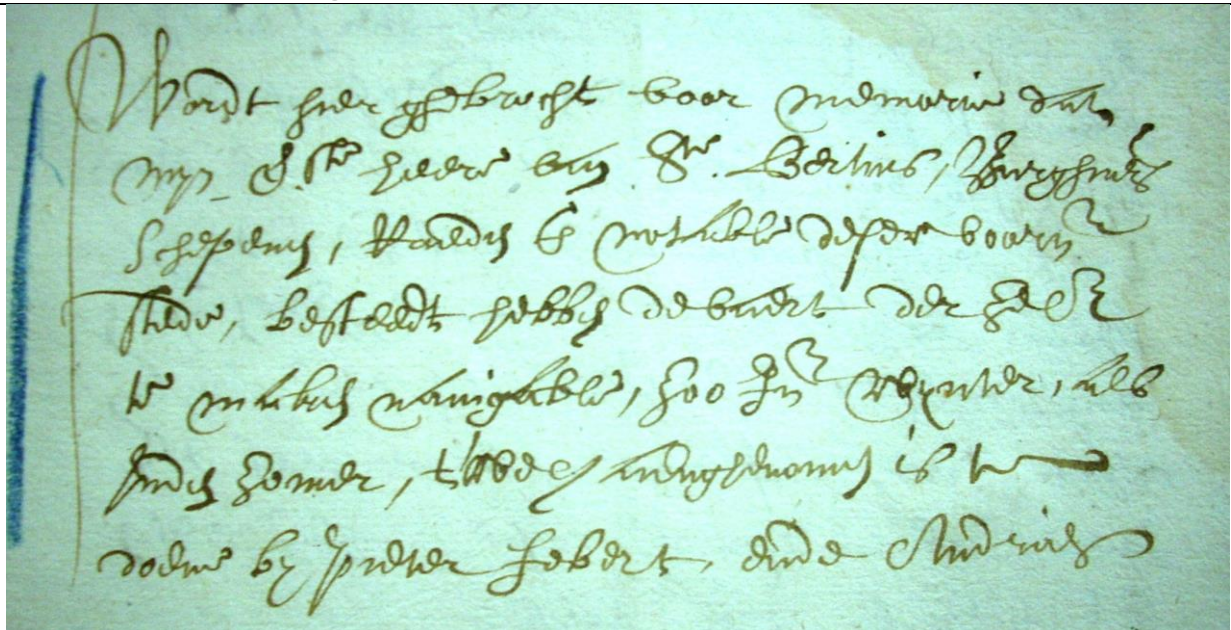
Op de westcant vande vaert op txclyttestyck xi jonghe popeliers
Twintich fruitboomen onder kerse, appel ende krieckeboomen ontrent thuis onder groote
ende cleyne
Neghen jonghe popelierkens inde nerynghe oost vande overdrach

Twaelf tronckboomen ten westcant vande vaert tusschen de speye en toverdrach
Twaelf opgaende popelieren langhs **de leughenbeke** daerinne begrepen eenen abeel ontrent
half vadem dicke ende twee boven an de vaert.
Zes en twintich tronckboomen langhs de dycken vande vaert

Groene catheilen neffens Vestgens overdrach
Tusschen beede de waters opde oevers staende zeven jonghe opgaende boomkens onder
olmen ende esschen
Een grooten esch drie opgaende hollansche abeelen ende drie opgaende elsen groeyende ten
proffytte vande stede
Noch twee Yepen staende up d'oostzyde van de vaert opden houwer wat noort van t'stede
elsten

Met al deze technische details kunnen we ons alleszins een beter beeld vormen van de 'kunstwerken' die op de vaert gemaakt waren. De stad gaf dus een groot deel van de jaarlijkse onderhoudswerken aan de vaert uit aan beide de aannemers. Vandaar dat we in de stadsrekening van het jaar 1632 – 1633, de volgende notitie vinden:

Vaart - Stadrekening 1632 - 1633 – SAP 1C

Wordt hier ghebrocht voor memorie dat mijn heerw heere prelaet van Ste Bertins,
burghemeesters, schepenen, raeden en notabele deser stede besteet hebben de schipvaart
derzelve te maeken navigable, zoo wel in de zomer als in de wynter
't welcke anghenomen is by **Pieter Fobert ende Andries Masselis, filius Jans**,
alles inghevolghe van de conditiën voorwaerden bespreken ende restrictien behelst by de
schriftelicke accoorde onderlynghe ghemaectt ende ter greffie gheregistreert, in date **30 oogst**
1631

voor eenen termyn van 30 jaer achter een volghende hanghende
welcken tydt de voornoemde aennemers hebben en profytteren den jaerlicschen pacht van 't
opperste overdragh met 6 ghemeten landts ghebrueckt by **Frans Wydoot d'oude**.
Item den pacht vanden huuse, overdragh ende omtrent 6 ghemeten lants te **Vestgens** in
Westvleteren, in eeuwighe cheyns ghehouden van den abt van Duinen (midts by hemlieden
betaelende de lasten ende heeschen daarmede ghaende,

mitsghaeders den pachte van 't overdragh te **Coppernolle** met de landen, huusen, houvers,
baeten ende lasten dependerende van respectieve overdrachte.
Soo dat danoff ghedeurende den voornoemde tydt niet en werdt ontfaen, dus – memorie.

[illegible]

De aannemers zouden de vaart weer navigabel maken, zowel in de zomer als in de winter. Dat was toch de bedoeling.